

Uiharnik

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENJ GRADEC - GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA N. SOL. O.

LETO XIII — ŠTEVILKA 6

JUNIJ 1980

POSTNINA PLAČANA

NARAVNA KULTURNA KRAJINA — ŽELJA ALI SMOTER?

Neizpodbitno dejstvo je, da je pritisk družbe na naravo vedno večji. Teža industrijske družbe je prevelika, saj je naš planet omejen glede obdelovalne zemlje, uporabnih voda, zalog surovin, površin gozdov; prenese pa le določeno mero onesnaženja.

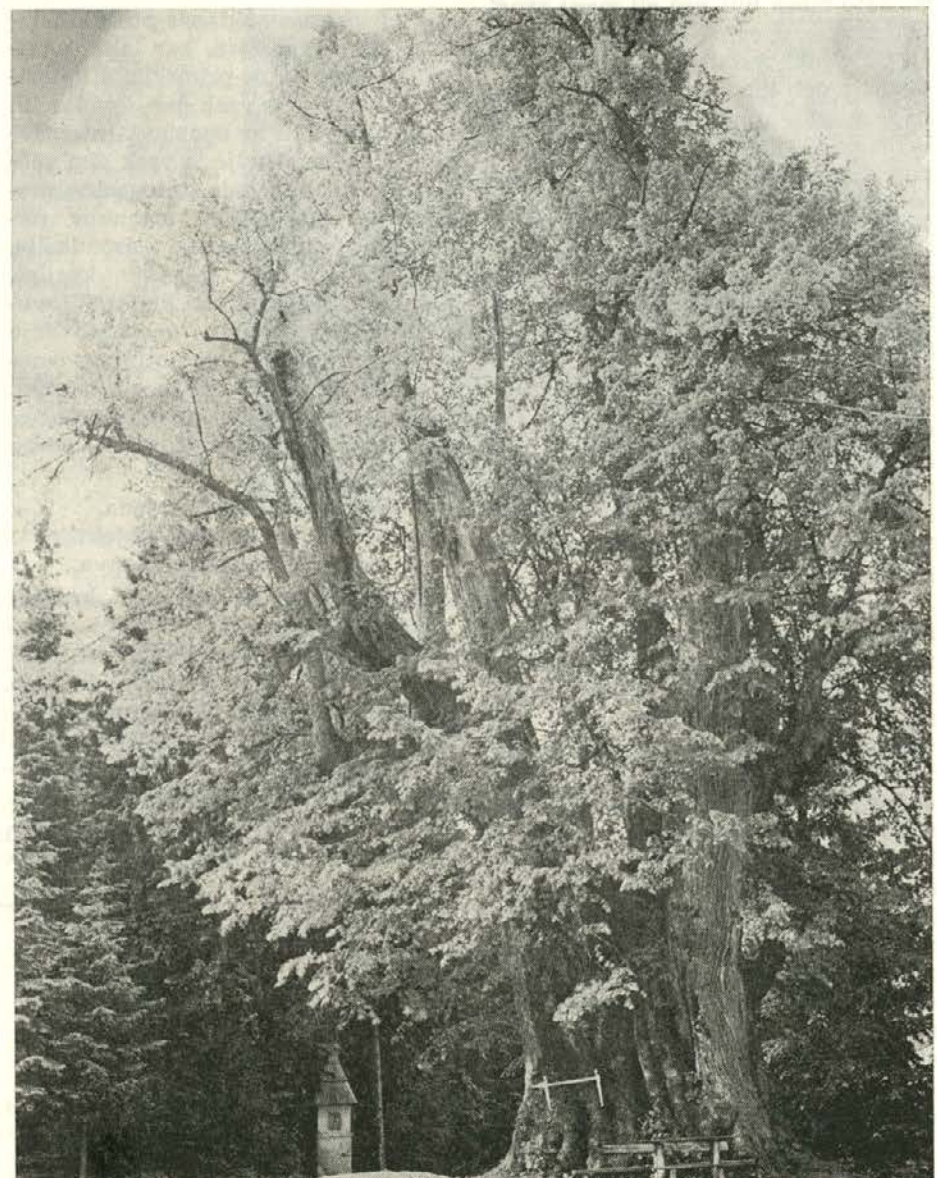
Na drugi strani eksponentialno narašča industrijska proizvodnja in število prebivalstva. Ko so meje naravnih zmožnosti prekoračene, se življenjski pogoji za človeštvo temeljito poslabšajo. Aritmično delovanje človeka na ekosisteme kot sestavne dele krajine ima danes že velike in daljnosežne posledice. Potrebno je uskladiti smotre človeka s cilji narave, saj je tudi človek sestavni faktor ekosistema, čeprav največkrat presega njegove meje naravnosti.

Danes moramo v širšem smislu govoriti o negi krajine s ciljem, da jo ohranimo v mejah naravnosti z naravnim usmerjanjem in istočasnim doseganjem gospodarskih ciljev naše družbe.

Posegi človeka v naravo so bili z razvojem civilizacije iz dneva v dan večji in imajo danes ponekod že katastrofalne posledice. Ti posegi segajo daleč v zgodovino, vendar je bil takrat pristop človeka do narave v mejah naravnosti. Njegov pristop do narave je bil (kognetiven) tipajoč, saj so bile proizvodne možnosti nizke kot tudi potrebe po življenjskih dobrinah. Človek je živel kot sestavni faktor ekosistema, torej v mejah naravnosti. V času rimskega imperija spreminjanje krajine pri nas ni bilo izrazito, saj so bili vojščaki, naseljenost pa je bila redka in intenzivna. Z vdori Slovanov se pričnejo tudi prve krčitve gozdov, ki pa trajajo do vtdora Hunov in Madžarov. Zaradi stalnih vojn se tudi posegi v naravno

krajino postopno zmanjšujejo. V 14. in 15. stoletju slede ogromne krčitve gozdov, tudi krajina postane denaturirana, primarnost dobiva veleposest-

ništvo, ki intenzivno pospešuje monokulturne iglaste gozdove. Bukev in ostali listavci izginjajo, s klasičnimi posegi dobivajo gozdovi novo obliko,

Najevska lipa na Ludranskem vrhu

krajina v relativno kratkem času spremeni prvobitno obliko (zgodovinsko tehnična sukcesija krajine). Prav zaradi velike gozdnatosti Slovenije, je gozd kot sestavni del krajine doživel največ sprememb, katerih posledice so vidne še danes.

V prihodnje je potrebno ohraniti naravno gospodarsko kulturno krajino. Naloga gozdarstva je, da razvija naravno gojenje gozdov v naravni krajini (= naravna nega krajine). Bistvene karakteristike pronaravne nege krajine so: posnemanje življenja naravne krajine, populacijsko-genetska izhodišča, ekosistemska izhodišča, oblikovana moč okolja in zgodovinska izhodišča v načrtovanju z naravnimi tvorbami. Seveda gre tudi tu za načelo trajnosti in njegovo uveljavljanje v gospodarjenju s krajino. Gozd kot glavna in neminljiva krajinska tvorba ima zaradi svoje površinske prisotnosti tu bistveno vlogo, zato mora biti več ali manj zaprt sistem, kar pomeni, da je lahko le v takšni obliki v stanju ravnotežja. Vsi sestavni deli krajine, posebej velja to še za gozd, so bolj ali manj ranljivi. Prav zaradi tega jih človek s svojimi posegi prekomerno odpira in povzroča v njih spremembo toka energije. Zaprtost in stabilnost sestavnih delov (ekosistemov) je tako narušena, krajina kot optična in funkcionalna celota pa izgublja svoj prvobitni izgled. Stabilnost oz. ranljivost ekosistemov pa ni povsod enaka. To lahko vidimo na primeru, če primerjamo stabilen naraven gozd v dolinski regiji z gozdom na zgornji gozdni meji, za katerega je vsak večji poseg lahko katastrofalen, saj je njegova ranljivost velika (to so rahlo edafsko pogojene združbe).

Vprašajmo se, kako moti človek stabilnost ekosistema? Odgovor je zelo preprost. Dokazano je, da človek na poljih, travnikih in gozdovi koristi $\frac{2}{3}$ neto primarne produkcije teh ekosistemov. Prav zaradi tega so številni ekosistemi osiromašeni, pritek energije je zmanjšan, ponekod pa močno moten (spremenjena zaloga biosubstance). Če pogledamo v širšem smislu, vidimo, da človek ponekod koncentrira energijo (v mestih in naseljih), tako pride do segrevanja zračnih mas nad temi predeli, količina prevelike toplote in drugih substanc se prenaša na sosednje ekosisteme. S sežigom ogromne količine organskih substanc (nafta, premog, šota, drva) prihaja do povečanja CO₂ v atmosferi. Na drugi strani je močno zavrt dotok energije na zemljo, saj je na teh mestih ozračje nasičeno

s prahom in odpadki. Naravni pogoji življenja se zato bolj ali manj spreminjajo. Seveda pa ima vpliv človeka veliko širši obseg. Vpliva na pritek mineralnih substanc, transport mineralne hrane z vodo, na krogotok ogljikovega dioksida in kisika, spreminja odnos med organizmi in mikroorganizmi, vpliva na ENERGETSKO BILANCO, spreminja nivo talnice, namakanja, pospešuje odvzemanje vode, dotok balasta in strupov, vpliva na ekologijo zraka, razni mehanični vplivi itd.

Večje so proizvodne zmožnosti neke družbe, tem večji so negativni vplivi na stabilnost krajinskih ekosistemov. Večja je spremenjenost narave (denaturiranost) krajine, tem manjše so možnosti vzpostavitve naravnega ravnotežja oz. »rehabilitacije« stabilnosti krajine, stroški pa z denaturiranjem proporcionalno naraščajo.

Tudi pri nas so danes posegi v naravo zelo intenzivni, kar lahko vidimo na preprostih primerih, s katerimi se srečujemo vsak dan, vendar jih največkrat niti ne opazimo. Intenzivnost homogenizacije je vsak dan večja: melioracije vode, integralne melioracije, odstranitev ostankov naravnih ekosistemov, arondacije, gradnje umetnih teles v krajini, plantažništvo, uporaba kemikalij, velike zaježitve voda, onesnaževanje z industrijo itd. Tu je potrebno omeniti tudi monokulture v gozdarstvu. Na podlagi teh človekovih posegov v naravi lahko označimo naslednje kategorije:

- absolutno nedotaknjena,
- izjemoma zgrešeni objekti,
- močnejše okrnjena narava.

Vsekakor je za določeno krajino odločilnega pomena, v kakšni obliki so te kategorije zastopane. Potrebno je spremljati naravni razvoj krajine paralelno z vsemi umetnimi objekti (tujki) v naravi. Prav gotovo je, da je rešitev v uporabi principa kontrolne metode v spremljanju življenja in razvoja naravne krajine, ki jo v gozdarstvu že dalj časa uspešno upo-

rabljamo pri gospodarjenju z gozdovi. Nikakor pa ni mogoče »tujkov«, ki so gospodarsko potrebni, preprosto izpustiti. Gre predvsem za njihovo naravno vključevanje v krajino ob hkratni ohranitvi večjih delov naravne krajine (krajina dobiva obliko naravne gospodarske krajine).

Za izvedbo kompleksne naloge, ki jo ima družba kot celota pred seboj, gre predvsem za ukrep ohranitve naravne kulturne krajine. V bodoče se je potrebno posvetiti naslednjim nalogam:

- splošno osveščanje,
- organizirani napor v boju proti vzroku spreminjanju narave,
- ustvarjanje ravnotežja v ekosistemih in krajini kot celoti,
- prostorsko načrtovanje,
- varstvo krajine in nega okolja,
- urejanje kmetijskega prostora,
- urejanje gozdarskega prostora.

Prav gozdarji morajo biti tu prvi, saj gre v gozdarstvu za načrtovanje z živo tvorbo, z obsežno prostorsko tvorbo; načrtovanje je dolgoročno. Pomen teh ukrepov je zaradi kompleksnosti gozda in njegove večnamenske funkcije izrednega družbenega pomena. Gozdarstvo že danes prestopa »ozke« okvire, gozdovi in gozdarska dejavnost imajo vedno večji pomen v širšem družbenem smislu.

Naravni zakoni, s katerimi narava kontinuirano usklajuje in kompenzira medsebojne odnose v ekosistemih in med njimi, so za človeka še vedno velika neznanka. Samo s sistematičnim in načrtnim delom lahko postopoma spoznavamo zapletene naravne zakonitosti, ki se jim moramo prilagajati ali jih po možnosti usmerjati, nikakor pa ne »posiljevati« zaradi svojih trenutnih koristi. V prihodnje bo potrebno intenzivno in kompleksno sodelovanje med vsemi uporabniki prostora, ki mora biti načrtno na osnovi dosedanjih spoznanj in ugotovljenih zakonitosti narave, le-te pa danes samo delno poznamo in preveč enostransko koristimo.

Milan Tretjak, dipl. inž. gozd.

Dopisujte v Viharnik

ANALIZA GOSPODARJENJA

V TOZD GOSTINSTVO IN TURIZEM LESNE SLOVENJ
GRADEC OD 1. 1. 1979—31. 12. 1979

1. SPLOŠNE UGOTOVITVE

Lesna Slovenj Gradec je leta 1971 vključila v svoje poslovanje tudi turizem. Vzrokov za to je bilo več. Pogojeni so z dejstvom, da je razvoj te dejavnosti v stalnem porastu in da prav gozdovi predstavljajo najširši rekreacijski prostor. Tako nam ni bilo vseeno, kdo in kako bo ta prostor izkoriščal. Temu se je pridružila še močna deagrarizacija višinskih predelov, odmiranje kmetij in propadanje naše kulturne krajine. Razen tega se v okviru DO Lesne pojavljajo sezonske konice zaposlovanja, kar je možno prav z zimskim turizmom močno ublažiti.

Iz prvih skromnih začetkov je ta dejavnost dobila tako močan razmah, da je prav Lesna postala kreator širšega razvoja v regiji, predvsem pa na Pohorju.

Glede na to, da smo pričeli iz nič, so bile potrebne seveda večje investicijske naložbe. V glavnem so bile usmerjene na področje Kop, saj vlada za ta del Pohorja vse večji interes pozimi in poleti.

Največje naložbe so bile v komunalno in turistično infrastrukturo:

Vložena sredstva:

Gostinstvo	17,940.715 din
Žičnice in smučišča	20,346.819 din
Komunalna infrastruktura	24,399.702 din
Skupno:	62,687.236 din

Lesna je v vsem tem obdobju vodila tudi politiko razvoja kmečkega turizma v koroški regiji. Tako se danes s to dodatno dejavnostjo ukvarja že okrog 40 kmetij.

2. ANALIZA GOSPODARJENJA V ČASU DO LETA 1979

Prve težave so se pojavile v letu 1976. Vzroki, ki jih poznamo tudi vsa naslednja leta, se strnejo v sledečem:

- velike obremenitve za izgradnjo infrastrukture,
- drago vzdrževanje te infrastrukture,
- drago tekoče in investicijsko vzdrževanje objektov na Kopah (nadmorska višina preko 1400 m) zaradi vremenskih razmer, dislociranosti in nenormalne obrabe (klientela),
- veliki stroški za celotno vzdrževanje cest,
- nadstroški za oskrbo teh objektov z gostinskimi materiali,
- drag dovoz delavcev,
- težka organizacija dela zaradi velikih sezonskih nihanj in majhnosti središča,
- vse večji stroški za električno energijo in kurilno olje,
- nekompletirana ponudba in osvajanje tržišča,
- pomanjkanje snega na dolinskih žičnicah,
- devalvacijske razlike za vseh 14 uvoženih smučarskih vlečnic,
- nizke cene zaradi afirmiranja centra,
- neprimerna struktura zaradi adaptacije starih stavb.

K vsemu temu se seveda pridružuje še niz inflacijskih faktorjev, na katere nismo mogli vplivati.

Tako se pojavijo naslednje izgube:

leta 1976	3,832.954 din
leta 1977	4,039.213 din
leta 1978	3,577.495 din

V skladu s samoupravnimi sporazumi v DO Lesne in ob pomoči sklada skupnih rezerv SO Slovenj Gradec so bile izgube pokrite:

	Lesna	Sklad	Skupno
1976	3,832.954	—	3,832.954
1977	3,539.213	500.000	4,039.213
1978	2,577.495	1,000.000	3,577.495

Zaradi težkega položaja in na osnovi zakonskih predpisov je bil v letu 1978/79 izdelan sanacijsko-investicijski program za TOZD Gostinstvo in turizem.

Izdela ga je Urbanistični inštitut ob sodelovanju Ljubljanske banke. V okviru »Poslovne skupnosti Kope« pa so izdelali

ni tudi vsi glavni projekti za izgradnjo prve etape tega sanacijsko investicijskega programa.

3. ANALIZA GOSPODARJENJA V LETU 1979

3.1. Osnove plana

Z afirmacijo Kop in močno pojačano propagando, izgradnjo športnih objektov in dodatnih žičnic ter nove dostopne ceste je bil proizvodni plan za leto 1979 dokaj optimističen.

Predvidevali smo naslednje bistvene spremembe nasproti letu 1978:

- porast celotnega prihodka za 56 %
- porast nočitev za 50 %

Kljub številnim stabilizacijskim meram in dejstvu, da sanacijsko-investicijskega programa še ne bomo mogli v celoti pričeti uresničevati, je bila že s proizvodnim planom predvidena izguba v znesku

5,012.154	dejansko ca.	5,900.000
-----------	--------------	-----------

Vzroki za takšno usmeritev so povsem isti kot v preteklih letih, le da so prav v obdobju 1979/81 obremenitve iz komunalne infrastrukture (nova cesta) največje. Prav tako pa zapade v tem obdobju tudi odplačilo kratkoročnih inozemskih kreditov za vlečnice.

GTC Kope — zahodno Pohorje

3.2. Rezultati gospodarjenja

Kot je razvidno iz statističnih podatkov in podatkov zaključnega računa, so rezultati fizičnega obsega ter realizacije nad predvidevanji. O tem govore naslednji podatki:

Celotni prihodek:

Gostinstvo:	
plan	100 %
realizirano	109 %
indeks 79/78	168

Žičnice:

plan	100 %
realizirano	115 %
indeks 79/78	184

Poprečna realizacija na zaposlenega:

1979	33.508 din
1978	22.841 din
indeks 79/78	147

Število nočitev:		
plan		100 %
realizirano		143 %
indeks 79/78		205
Poprečna doba bivanja:		
1979		4,30 dni
1978		2,78 dni
indeks 79/78		155
Zasedenost ležišč:		
1979		37,4 %
1978		18,2 %

3.3. Analiza vzrokov za izgubo

Iz navedenih rezultatov poslovanja je razvidno, da so v preteklem letu imeli poglobljeni delež pri že planirani in kasneje doseženi izgubi predvsem zunanji činitelji. Sigurno pa niso bili edini in moramo dodati tudi notranje vplive.

3.3.1. Zunanji činitelji

Že z gospodarskim planom smo predvidevali izgubo v znesku 5.012.154 din. To izgubo so pogojevali:

a) odplačilo obresti za zgrajeno komunalno infrastrukturo v znesku	1.083.000
b) zavarovalne premije za to infrastrukturo	450.000
c) minimalna amortizacija za komunalno infrastrukturo	659.188
d) tekoče in investicijsko vzdrževanje komunalne infrastrukture (predvsem cest — pluzenje peskanje, gramoziranje, itd.)	576.100
e) glede na ekstremne klimatske pogoje in povečano obrabo objektov in opreme (specifična klientela) tekoče vzdrževanje	272.500
f) tečajne razlike za uvožene smučarske vlečnice in teptalce	420.000
g) pomanjkanje snega v dolinski coni in izguba na dolinskih žičnicah	754.100

Preostalo razliko so predstavljali:

- nizke odobrene cene za gostinske storitve, ki niso sledile porastu cen gostinskih materialov,
- nizke odobrene cene za smučarske storitve, ki so daleč pod mejo rentabilnosti,
- sezonski značaj dela in slabši izkoristek delovne sile,
- visoke obresti za kratkoročne inozemske komercialne kredite za vlečnice in tlačilec snega.

Tako smo s planom predvidevali naslednje rezultate poslovanja po objektih oziroma poslovnih enotah:

E n o t a	v 000 din:	
	Planska izguba	Dejanska izguba
Partizanski dom	1.626	2.346
Grmovškov dom	1.101	1.780
Bife Rahtel	11	34
Vlečnice na Kopah	1.881	1.530
Dolinske vlečnice	754	79
S k u p n o :	5.433	5.769

Tekom leta je prišlo do odstopanja med predvideno in dejansko inflacijo, ki je kljub prekoračitvi planiranega celokupnega prihodka povzročila povišanje izgube za 15 %.

Poslovni rezultat bi torej moral biti prav obraten, kolikor ne bi delovale sile, na katere nismo mogli vplivati.

Gostinski materiali	
— hrana	228.473
— pijače	174.200
Električna energija	43.310
Izdelavne storitve drugih	130.392
Kurilno olje, goriva in mazila	68.678
Režijske transportne storitve	21.360
Komunalne storitve	465.126
Investicijsko vzdrževanje	118.965
Zdravstvene storitve	9.800
Vodni prispevek	10.663
Zavarovalne premije	468.924
Stroški plačilnega prometa	45.060
OD civilno pravno razmerje	43.750
S k u p n o :	1.828.701

Poleg navedenega je še precej ostalih stroškov, ki zajemajo manjša odstopanja v negativno. Precej pa je bilo tudi prihranjenega z boljšo organizacijo in stabilizacijskimi ukrepi.

Največja odstopanja hažejo:

- prekoplanska podražitev nabavljenih hrane in pijače,
- izdelavne storitve drugih (Gre za sezonsko delovno silo iz drugih TOZD Lesne),
- podražitev goriv in mazil,
- komunalne storitve, ki so bile nujne za vzdrževanje objektov — predvsem cest (letno in zimsko vzdrževanje) ter objektov in naprav,
- investicijsko vzdrževanje vezano na odločbe inšpekcijskih služb in nove zakonske predpise o žičnicah in smučiščih,
- nenormalen porast zavarovalnih premij, na kar je vplivala vključitev nove ceste.

Analiza izplačanih osebnih dohodkov kaže, da so bili ti v mejah plana in dokaj nizki v primerjavi z ostalimi TOZD Lesne in v gostinstvu regije.

Povprečni OD — mesečni za leto 1979 so bili naslednji:

	din
direktor	12.195
vodja turizma	8.090
vodja žičnic in smučišč	7.780
stroškovni knjigovodja	5.775
obračun OD in administracija	4.977
poslovodja Partizanskega doma	7.098
poslovodja Grmovškovega doma	6.704
KV kuhar	4.688
KV natakar	4.688
sobarica	3.969
KV žičničar	5.938
PKV kuhar	3.964
PKV natakar	3.964
čistilka	3.171

V letu 1979 je Lesna Slovenj Gradec pokrila TOZD Gostinstvu in turizmu nad minimalne osebne dohodke v znesku 395.170 din.

3.3.2 Notranji činitelji

Gotovo bi z določenimi dodatnimi ukrepi lahko izboljšali in vplivali na končen rezultat. Čeprav je bilo storjenega precej, še vedno beležimo naslednje slabosti:

— ni bil uveljavljen v celoti princip nagrajevanja po delu. Pravilniki o stimulatívni delitvi OD so stopili v veljavo šele s 1. 1. 1980.

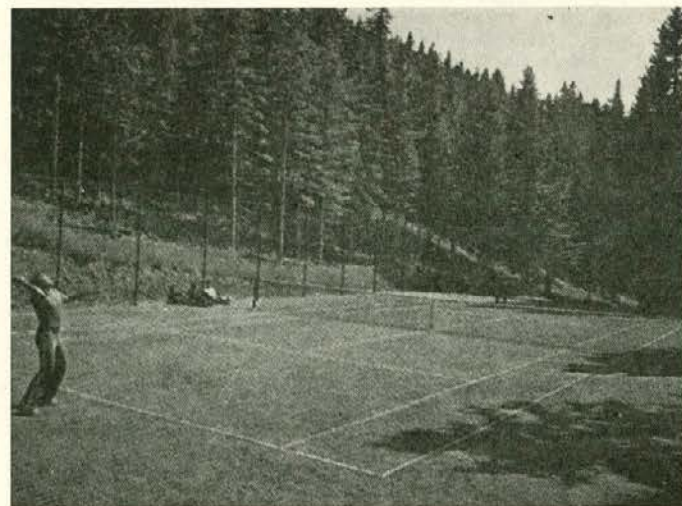
— Z boljšo organizacijo razporeditve kadrov glede na dnevna in sezonska nihanja bi bilo možno doseči še določen prihranek, čeprav nastopajo pri tem težave zaradi dislociranosti objektov.

— Nezadostna povezava s turističnimi agencijami za polnitev kapacitet v letni sezoni.

— Stimuliranje pri zniževanju poslovnih stroškov teče šele od 1. 1. 1980 dalje.

— Sistem smučarskih vozovnic še vedno dopušča določeno »goljufanje« in ga je treba nujno spremeniti.

— Zapiranje določenih gostinskih objektov v mrtvi sezoni bi omogočilo določeno racionalizacijo.

GTC Kope

— Izboljšati bo potrebno odnos delavcev do gostov in nuditi kvalitetnejše usluge.

— Z namestitvijo ustreznega strokovnega kadra na žičnicah bi lahko odpadle številne napake. Žal pa se pri tem srečujemo z neinteresantnimi OD.

4. ZAKLJUČKI

Kolikor ne pride do pomoči širše družbene skupnosti in ne spoznamo vrednosti Kop kot enega najinteresantnejših gorskih turističnih centrov v Sloveniji, je gotovo to središče pred tem, da ga bo treba zapreti. Kakšna je njegova vloga v rekreaciji naših delovnih ljudi širše regije in vloga v odlivu deviz preko meja, kažejo podatki o hitrem vzponu tega mladega središča.

Zaradi tega so bili storjeni ali pa so potrebni naslednji koraki k sanaciji:

— Izdelan je sanacijsko-investicijski program do leta 1985. Na osnovi že izdelanih glavnih projektov in vseh soglasij se bi center razvil do te mere, da bo s 1000 ležišči in kompletno ponudbo za leto in zimo lahko samostojno zaživel in se organiziral.

— Kope imajo tudi v projektu enotnega turističnega razvoja Pohorja glede na klimatske razmere in lepote neokrnjene narave najvidnejše mesto.

— Zime trajajo tukaj 4—5 mesecev letno, relief in talne razmere pa omogočajo izgradnjo cenениh žičnic za 3.346 smu-

čarjev s 5 minutno dobo čakanja. Ob povezavi z Ribnico in Roglo pa za 10.541 smučarjev (študija Urbanističnega inštituta SRS).

— Možna je izgradnja 3.000 ležišč in uvrstitev v ponudbo športnih priprav in klimatskega zdravljenja.

To bo možno realizirati z združenjem sredstev, ki se že zbirajo. Seveda pa bo potreben 45% delež kreditov, ki bi morali biti zagotovljeni v okviru bank.

— S prevzemom obvez za zgrajeno komunalno infrastrukturo v okviru samoupravnega sporazuma gospodarstva v občini Slovenj Gradec, ki je že v obravnavi, bi bilo največje breme odvzeto. Nenormalno je, da bi takšne stroške nosil tako majhen kolektiv.

— Potrebna je korekcija cen in izenačitev s ceno storitev v podobnih srednjegorskih središčih.

— Nujne so olajšave in pomoč pri premostitvi najtežjega obdobja do leta 1982.

— Smotrna bi bila povezava z večjimi turističnimi organizacijami v republiki ali izven nje. Prvi razgovori tečejo.

— Potrebno bi bilo organizirati vso združeno delo, da se vključi v sodoben sistem programiranih dopustov in rekreacije, na čemer sloni program razvoja Kop.

— Zaradi tega sodobnega koncepta, ki daje najširšo turistično pobudo preko vsega leta, morajo priti Kope v republiški plan razvoja 1981/1985.

Dušan Dretnik, dipl. inž.

REFERENDUM

Delavski svet delovne organizacije Lesna Slovenj Gradec je na svoji prvi seji, dne 11. 4. 1980, razpisal referendum za sprejem naslednjih samoupravnih aktov:

— samoupravnega sporazuma o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo Lesna Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija, r. o., z dne 23. 12. 1973, 3. 5. in 1. 6. 1974, 25. 8. 1976 in 29. 9. 1978,

— statuta o spremembah in dopolnitvah statuta delovne organizacije Lesna Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija, r. o.,

— samoupravnega sporazuma o osnovah plana delovne organizacije Lesna Slovenj Gradec za leto 1980.

Glasovanje na referendumu bi se po sklepu delavskega sveta moralo opraviti po vseh TOZD v času od 26. 4. do 15. 5. 1980.

Do 21. 5. 1980 smo na referendumu odločali delavci naslednjih temeljnih organizacij:

- Gozdarstvo Mislinja
- Žaga Mislinja
- Gozdarstvo Slovenj Gradec
- Gradnje Slovenj Gradec
- Gostinstvo in turizem
- Nova oprema Slovenj Gradec
- Tovarna pohištva Pameče
- Transport in servisi
- Centralno lesno skladišče Otiški vrh

- Žaga Otiški vrh
- Tovarna ivernih plošč Otiški vrh
- Gozdarstvo Črna
- Žaga Mušenik
- Tovarna pohištva Prevalje
- Žaga Vuhred
- Tovarna stavbnega pohištva Radlje
- Gozdarstvo Radlje
- Tovarna oken Podvelka
- Blagovni promet
- Interna banka
- Delovna skupnost za opravljanje del skupnega pomena.

V večini temeljnih organizacij je referendum uspel, razen v TOZD Nova oprema Slovenj Gradec, kjer ni bil sprejet nobeden izmed samoupravnih aktov, ki so bili predmet referenduma.

Le kje, oziroma pri kom lahko iščemo vzroke za takšen rezultat?

V nadaljevanju je treba povedati tudi, da TIP Otiški vrh na referendumu ni odločal o samoupravnem sporazumu o osnovah plana delovne organizacije Lesne Slovenj Gradec za leto 1980, torej ga ni izvedel v celoti.

Referenduma še niso izvedle naslednje temeljne organizacije:

- TOK-gozdarstvo Slovenj Gradec
- TOK-gozdarstvo Ravne
- TOK-gozdarstvo Dravograd
- TOK-gozdarstvo Radlje

In kakšno vprašanje oziroma odgovor naj pri tem navedemo?
Ljuba Žgavec

Vabilo

Vabimo vas, da se udeležite

**IX. REPUBLIŠKEGA PROIZVODNEGA TEKMOVANJA
GOZDARJEV-SEKAČEV,**

ki bo v Črni na Koroškem dne 14. junija 1980 ob 9.30.

Tekmovalni del se prične ob 10. uri.

Sodelovali bodo predstavniki vseh gozdnih gospodarstev iz Slovenije.

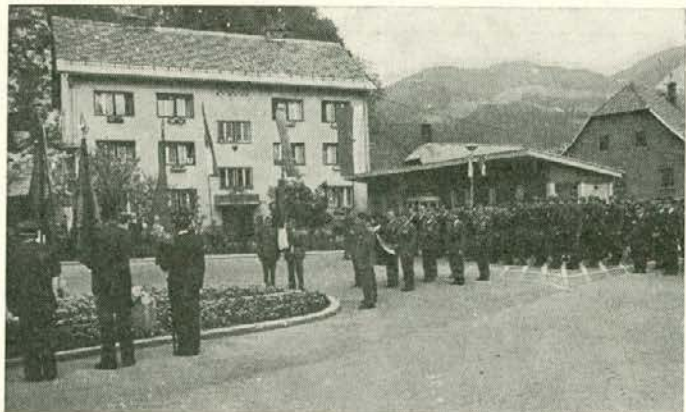
Gozdarstvo Črna na Koroškem

SPOMIN NA KOROŠKE TV KURIRJE IN DAN MLADOSTI SO ČRNJANI DOSTOJNO PROSLAVILI

Dne 25. maja 1980 ob 9.00 uri so zvoki godbe Rudnika Mežica privabili prebivalce Črne in okolice na proslavo, ki je bila organizirana v počastitev Dneva mladosti in spominu Koroških TV kurirjev.

Povorka borcev NOB, enot JLA, gasilcev, predstavnikov Rudnika Mežica, pionirjev, tabornikov in enot civilne zaštite je krenila iz Rudarjevega in se ustavila na trgu v Črni, kjer so predstavniki Koroških TV kurirjev položili venec pred spomenik NOB.

Iz Črne je povorka krenila na igrišče pred osnovno šolo, kjer je bila organizirana proslava. Slavnostni govornik tovariš Henrik Ribič je v svojem govoru prikazal delo Koroških TV kurirjev med NOB in posvetil posebno pozornost sodelovanju koroških partizanov s partizani onstran meje.

Direktor TOZD Gozdarstvo Črna Milan Čurin je kot predstavnik pokrovitelja proslave razvil prapor Koroških TV kurirjev.

Program proslave so povezovali pevski zbor iz Črne, učenci podružnične šole Koprivna, učenci Osnovne šole Črna in godba na pihala Rudnika Mežica.

Priznanja OF

Ob dnevu Osvobodilne fronte in prazniku dela je občinska konferenca SZDL Slovenj Gradec odlikovala s srebrnim vencem OF našo redno dopisnico in sodelavko glasila VIHARNIK tovarišico Štefko Melanšek in našega kmeta kooperanta tovariša Pavla Gamsa.

MELANŠEK ŠTEFKA

se je rodila 5. 12. 1922 v Spodnjem Razboru. Izhaja iz revne kmečke družine. Osnovno šolo je obiskovala v Razboru. V NOB se je vključila leta 1942. V stik s partizanskimi enotami je stopila pri kmetu Jeleni pod Uršljo goro. Ves čas sodelovanja med NOB je delovala kot aktivistka na območju krajev Javorje, Zerjav, Uršlja gora. Aktivnost med NOB ima tudi priznana od ZZB NOB. Leta 1949 se je preselila v Zgornji Razbor.

Po vojni se je aktivno vključila v obnovo in graditev domovine. V kraju in tudi v okviru občine je ena najaktivnejših članic organizacije Rdečega križa. Za to je prejela številna priznanja. Razen tega že vseskozi sodeluje v organih krajevnih organizacij SZDL ZZB. Bila je tudi glavni pobudnik ustanovitve krajevnih organizacij RK v Razboru. Od začetka pa tudi še sedaj organizira krvodajalske akcije. Sama je bila vzgled bodočim krvodajalcem, saj je 36-krat darovala kri. Izredne zasluge ima tudi pri reševanju socialne problematike v kraju. Pri tem delu je tesno sodelovala s službo socialnega skrbstva v občini. V zadnjih letih je veliko storila za obujanje in negovanje tradicij NOB. V borčevskem glasilu TV-15 je objavila precej člankov, v katerih je opisala dogodke iz NOB, ki so se dogodili na področju Razbora in njemu bližnjih krajev.

Podelitev srebrnega znaka in priznanje OF slovenskega naroda je potrditev njenega plodnega dela, skromna zahvala in hkrati vzpodbuda za nova prizadevanja.

PAVEL GAMS

se je rodil 30. 6. 1914 v Starem trgu. Tov. Gams je eden najnaprednejših kmetovalcev v občini Slovenj Gradec in je s svojim delom in gospodarjenjem dokazal, kako je mogoče združiti zasebno delo in družbene cilje v razvijanju sodobnega kmetijstva. Razen pri delu na kmetiji je močno angažiran tudi v družbenopolitičnem življenju kraja. Med NOB je aktivno sodeloval s partizani, po vojni se je z vso zagnanostjo vključil v prizadevanja za preobrazbo našega kmetijstva, sodeloval kot član ali odbornik v številnih krajevnih organih, bil več mandatov občinski odbornik ter član občinske konference SZDL Slovenj Gradec. V domačem kraju je član ZZB, SZDL, gasilskega društva, RK ter drugih krajevnih organizacij, kjer povsod aktivno in zavzeto dela — za napredek kraja in občine, posebej še, kadar vprašanja zadevajo kmetijsko področje.

Srebrni znak s priznanjem OF slovenskega naroda je skromna odložitve za to zavzeto in plodno opravljeno delo.

K visokemu priznanju jima iskreno čestitamo.

Uredniški odbor

KULTURA NAJ BO SOPOTNICA DELA

S temi besedami so zaključili razpravo na letošnjem občnem zboru osnovne organizacije sindikata TOZD Gozdarstva Črna in sprejeli sklep, da bodo ustanovili svoj pevski zbor.

Ideja o formiranju moškega pevskega zboru v TOZD je bila prisotna že dve leti. Na začetku letošnjega leta so začeli s pripravami. K zboru se je prijavilo dvaindvajset pevcev, gozdarjev.

Stroške, ki bodo nastali v zvezi z delovanjem zboru se je obvezala, da bo poravnala osnovna organizacija sindikata, ostale organizacijske probleme pa bodo reševali pevci sami, s pomočjo ostalih delavcev TOZD.

Vsak petek ob petih popoldan se zberejo v poslovni zgradbi TOZD Gozdarstvo Črna in vztrajno vadijo. Tudi oddaljenost od Črne jim ni ovira, saj prihajajo na vaje iz vseh okoliških krajev — Bistre, Koprivne, Jazbine, Zgornjega Javorja, Podpece.

Ko sem jih obiskala na eni izmed petkovih vaj so mi povedali, da z veseljem prihajajo na vaje, saj jih petje družijo in jih po naporem delu razvedri.

Zborovodja, tovariš Potočnik Simon je zadovoljen in se dobro počuti med našimi gozdarji. Pevci so v glavnem novinci in bo potrebno malo več časa in truda, da si bodo oblikovali glasove. Pričakujejo, da bodo v dveh letih že lahko dosegli določene uspehe. Njihova želja pa je, da bi prvič nastopili na republiškem prvenstvu sckačev, ki bo 14. junija letos v Črni. Po prvem uspešnem nastopu si bodo nadeli tudi primerno ime.

Ob zaključku našega razgovora so še dejali, da so zelo hvaležni pevovodji Simonu, da je prevzel tako odgovorno nalogo vodje zboru.

I. R.

Koroški kmetje TITU v slovo

Maj, mesec cvetja, mesec mladosti, mesec, v katerem naj bi praznoval svoj osemindeseti rojstni dan naš državnik, predsednik Jugoslavije maršal TITO.

Dragi tovariš TITO! Dolga leta si nas vodil zdrav in čvrst, bil si kos velikim naporom, ki so te obdajali pri tvojem ustvarjalnem delu. Delal si še, ko si bil že bolan, a tega nisi hotel pokazati.

Tudi bralci glasila VIHARNIK — delavci, kmetje, intelektualci, mladina — smo s težkim srcem sprejeli vest, da si bolan, a upali smo, da bolezen ne bo tako težka in da jo boš premagal. Po amputaciji noge smo z velikim olajšanjem sprejeli vest, da že vstajaš iz postelje in opravljaš nekatere funkcije. A žal, to olajšanje ni trajalo dolgo. Znova smo s pridržanim dihom spremljali vesti o številnih infekcijah in visoki temperaturi.

Misel in želja, da ozdraviš, nas je vodila povsod — pri delu, v gozdu, na polju, v bolnišnici.

Tovariš TITO! Bil si skozi vse življenje kakor najmočnejši hrast z mogočno krošnjo, ki ščiti brez-

številna drevesa in mladje. Bil si kot drevo z mogočnimi koreninami, ki ga noben vihar ne izruje in ga nobena sila ne more zlomiti.

TITO, bil si kakor mogočen gozd. V naših gozdovih se je porajala tvoja in naša vojska, ki je ob podpori kmečkega zaledja in zaveznikov premagala sovražnika, ki si je hotel osvojiti in zaslužiti ves svet.

TITO, bil si podoben kmetu, ki ob vseh naravnih in drugih neprilikah trmasto vztraja na svoji skopi hribovski kmetiji ter brani in ohranja svoje pridobitve poznejšim rodovom. Ne pusti se omajati, še manj izkoriščati. Bori se za dobre sosedске odnose in sožitje med ljudmi.

Grenko je spoznanje, da te ni več med nami. Tvoja smrt je bolešno odjeknila po vsej domovini in zunaj naših meja, po vseh vaseh in mestih, po naših gozdovih, ki bodo peli svojo večno pesem padlim borcem in tebi v spomin.

Mori Ludvik

Po prvomajskih praznikih, ki smo jih preživeli veselo v krogu svojih domačih na izletih ali doma, je 4. maja zvečer boleče odjeknila novica, da smo izgubili našega najdražjega tovariša — predsednika Josipa Broza Tita.

Delavci tovarne ivernih plošč Otiški vrh, žage in centralnega skladišča smo se v sredo 7. maja zbrali na žalni komemoraciji, kjer smo obudili spomin na

človeka, ki je vse svoje življenje posvetil borbi za delavski razred, za vse zatirane in lačne po vsem svetu. Počastili smo spomin na človeka, ki bo ostal vedno prisoten v vsakem kotičku Jugoslavije, v tovarnah, šolah, na poljih. Za vse, kar je storil za nas pa se mu bomo oddolžili le tako, da bomo stopali po poti, ki jo je začrtal ter skupno izpolnjeval vse cilje, za katere se je boril.

H. Janše

Knjige - dostopne vsakomur

Na ta ali oni način večkrat razmišljamo o knjigi, zlasti v zadnjem času, ko nas k temu spodbujajo številne, družbeno organizirane akcije, s katerimi želimo delavca bolje seznaniti z možnostjo nakupa dobrih in poceni knjig.

Eden od načinov, kako delavcem, kmetom in študentom, ki prejemajo nižje osebne dohodke, omogočiti nakup prav tako dobrih knjig, kot jih ponujajo številni akviziterji komercialnih založb, ponavadi za precej več denarja, je izvirni način prodaje preko poverjenikov, ki se ga poslužuje Prešernova družba. Poverjeniki Prešernove družbe s ponujanjem knjig ne služijo denarja, temveč kot kulturni in družbenopolitični aktivisti izpolnjujejo tisto kulturno poslanstvo, ki ga je Prešernovi družbi že leta 1953 določila njena ustanoviteljica, Osvobodilna fronta slovenskega naroda.

V tistih temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, kjer Prešernova družba skupaj s sindikatom in Socialistično zvezo še ni našla poverjenika, lahko delavci in občani knjige naročajo tudi po pošti. Seveda pa tu včasih ne vedo, da morajo naročilo poslati čimprej, kajti le naročniki, ki plačajo knjige do 30. junija, prejmejo v zbirki brezplačno tudi nagradno knjigo.

Pa poglejmo, kakšna bo zbirka Prešernove družbe v letu 1980:

PREŠERNOV KOLEDAR ZA LETO 1981

SLOVENSKE OTROŠKE PESMI iz zakladnice tistih ljudskih in umetnih pesmi, ki jih otrok najprej sliši iz materinih ust, v izboru Janeza MENARTA in z ilustracijami Marlenke STUPICA.

Anton INGOLIČ: DELOVNI DAN SESTRE MARJE. Pri-poved iz življenja medicinske sestre in njenega srečavanja s problemi sodobnega mestnega življenja.

Stevan JAKOVLJEVIČ: VELIKA ZMEDA. Kronika o razpadu kraljevske Jugoslavije, tako tragičnem za naše ljudstvo.

Prof. dr. Miha LOKAR: ZDRAVJE V DRUŽINI. Poljudno pisana knjiga, polna dobrodošliih nasvetov za vsakogar, od otroka do starih ljudi.

Broširano zbirko bodo naročniki prejeli za 190 din, v celo platno vezano pa (pri tej bo broširan samo koledar) za ceno 240 dinarjev.

POMEMBNO: Vsi, ki bodo poravnali naročnino do 30. junija 1980, bodo prejeli še nagradno knjigo brez doplačila. Ta bo:

Max von der Grün BLODNI OGENJ IN PLAMEN, roman. Izredno živo in zanimivo napisana pripoved delavca, ki je čisto po svoje, brez blišča, zato pa trpko doživljal čas nemškega gospodarskega »čudeža«.

Vse navedene knjige bodo naročniki prejeli konec novembra 1980.

Razen te, redne letne zbirke, izdaja Prešernova družba tudi zbirko LJUDSKA KNJIGA, v kateri bodo naročniki za ceno 440 dinarjev prejeli 6 izbranih, prevedenih romanov iz svetovne književnosti, ki izhajajo skozi vse leto; pa revijo OBZORNIK, reprodukcije slik, značke, Poezije in drugo.

NASLOV: Prešernova družba, Borsetova 27, Ljubljana, telefon: 21-440.

SVETOVNI DAN ZDRAVJA '80

Svetovna zdravstvena organizacija pripravi vsako leto geslo leta, v smislu katerega potem celo leto tečejo akcije zdravstvene prosvete, zdravstvenih ukrepov in sanacijskih del.

Letošnje geslo je: »Kajenje ali zdravje? Izberi!

Nam zdravstvenim delavcem mora biti jasno, da je kajenje tista navada in razvada, v kateri mnogi uživajo, vendar pa ni bistvena za uživanje življenja.

Zdravniki in drugi zdravstveni delavci so še prav posebno odgovorni, da nagovarjajo bolnike k nekajenju in sami dajejo vzgled s tem, da ne kadijo.

Potrebna bi bila učinkovita zdravstvena vzgoja v šolah. Učitelji imajo lahko pomemben vpliv s tem, da sami ne kade, zlasti ne v šolskem posloplju.

Starši imajo prav tako veliko odgovornost. Cigaret ne bi smeli prodajati mladoletnikom!

Kajenje tobaka je podobno odvisnosti od droge, različna sicer, vendar ne dosti milejša od odvisnosti od drugih drog, ki povzročajo zasvojenost. Večina mladoletnikov, ki poskušajo s kajenjem, postane odvisna od tobaka. Od vseh oseb, ki so že kdaj kadile, jih samo ena petina uspe prenehati, mnoge osebe pa prično s kajenjem ponovno.

Osebe, ki bodo postale kadilci, so najpogosteje ekstravertirane osebnosti in osebe, katerih starši, bratje in učitelji, zlasti pa prijatelji so kadilci.

Glavni vzroki za kajenje so socialni pritiski prijateljev, ki kadijo, glavno plašilo pa je neodobranje staršev in strah pred pljučnim rakom. Kajenje je krivo za številna bolezenska stanja ali pa vsaj poslabšanje le-tega.

Tobačni dim ima kompleksno sestavo, sestavlja ga več desetih kemičnih snovi. Nikotin je verjetno sestavina, zaradi katere postane kadilec odvisen. Po prenehanju kajenja lahko nastopijo abstinenčne težave. Med številna delovanja nikotina spada stimulacija in inhibicija živčnega sistema, kar pa je odvisno od prejete doze. Karcinogene (rakotvorne) substance se nahajajo v katranski frakciji tobačnega dima in povzročajo raka, če jih apliciramo na kožo ali pljuča. Poskusne živalce, ki so bile izpostavljene tobačnemu dimu, so

zbolele za pljučnim rakom. Dražljive substance povzročajo zoženje dihalnih cevi, zaustavijo čistilno delovanje dihalnega epitela in stimulirajo obilno izločitev sekrecije sluzi. Ti učinki lahko prispevajo k razvoju kroničnega bronhitisa, kakor tudi k razvoju raka.

Ogljikov monoksid sestavlja 1 do 5% tobačnega dima. Ker ima hemoglobin, veliko afiniteto za CO, se pri kadilcih lahko veže do 15% hemoglobina in s tem blokira prenos kisika. To zmanjšuje sposobnost za fizično delo. CO je verjetno eden od mnogih činiteljev, ki so soudeleženi pri nastanku bolezni krvnih žil, kot npr. koronarnih arterijah v srcu in pri okvarah še nerojenih otrok.

Kajenje in rak

1. Pljučni rak:

Rizik za umiranjem zaradi raka je povezan s številom cigaret, ki jih kadilec pokadi in od starosti pričetka kajenja. S prenehanjem kajenja se rizik umiranj zmanjša. Po desetih letih je rizik približno enak kot pri nekadilcu, ki ni nikoli kadil.

Pri kadilcih pipe in cigar je rizik mnogo manjši kot pri kadilcih cigaret, verjetno zato, ker ti kadilci manj inhalirajo cigaretni dim.

2. Rak drugih lokalizacij:

Rizik, da bo kadilec dobil raka v ustih ali grlu je 5-10-krat večji kot pri nekadilcih, je pa enako velik pri kadilcih pip in cigar kot pri kadilcih cigaret. Rak na trebušni slinovki, ledvicah in na urinarnem traktu je pri kadilcih pogostejši kot pri nekadilcih.

Kajenje in bolezni srca in krvnih žil:

Koronarna srčna bolezen je danes vodilni vzrok smrti v mnogih razvitih državah. V starosti pod 65 let bodo kadilci približno dvakrat pogostejše umirali zaradi koronarne srčne bolezni kot nekadilci, hudi kadilci pa celo tri in pol-krat pogostejše. Pri ženskah se povečuje mortaliteta tako, kakor narašča poraba cigaret.

Kajenje lahko povzroči bolečine v prsih pri naporu (angina pectoris). Zaradi koronarne srčne bolezni je torej zmanjšana sposobnost za velike napore.

S prenehanjem kajenja se zmanjša rizik za koronarno srčno bolezen pri osebah pod 65 let starosti in z 10 let abstinence. Kadilci, ki po srčnem infarktu prenehajo kaditi, bodo

manj verjetno doživeli ponovne napade, kot osebe, ki s kajenjem nadaljujejo.

Bolezen arterij na spodnjih okončinah je še bolj tesno povezana s kajenjem. Več kot 95% bolnikov s to boleznijo je kadilcev. Pri mnogih se razvije gangrena in je potrebna amputacija. Smrt zaradi anevrizme aorte je pri kadilcih pet krat pogostejša. Obstaja pa tudi zveza, čeprav manj izražena, med kajenjem in kapjo.

Kajenje in kronični bronhitis in enfizem:

Kajenje je glavni vzrok za nastanek bronhitisa, nikakor pa ni edini. Atmosferska onesnaženost, zlasti premogov dim in poklicna dispozicija nekaterim vrstam prahu, lahko povzročijo kronični bronhitis, vendar v glavnem le pri kadilcih. S prenehanjem kajenja se okvara pljuč zaustavi, kar lahko podaljša življenje, čeprav je obstoječa okvara pljuč navadno že permanentna (ponavljajoča). S testi pljučne funkcije lahko odkrijemo tiste kadilce, ki imajo šele začetne okvare, ki pa se bodo z nadaljevanjem kajenja povečale do hude invalidnosti.

Druge bolezni:

Zelodčni in duodenalni ulkusi (razjede) so pri kadilcih dva krat pogostejši kot pri nekadilcih, domnevno zato, ker kajenje otežuje zdravljenje ulkusov.

Bolezni zob in dlesni so pri kadilcih prav tako pogostejše. Druge bolezni, ki so pogostejše pri kadilcih so: pljučna tuberkuloza, redka oblika slepote, določeni kožni izpuščaji. Kajenje zmanjšuje fizično kondicijo, ker okvarja funkcijo srca, pljuč in krvi.

Kajenje in nosečnost:

Novorojenčki žena, ki so med nosečnostjo kadile, tehtajo poprečno 200 g manj kot novorojenčki nekadilk.

Nikotin in CO v materini krvi lahko vstopi v plodovo cirkulacijo in lahko moti prehranjevanje.

Mrtvorojenci in smrti v I. tednu življenja so skoraj 30% pogostejši pri materah, ki redno kadijo po 4. mesecu nosečnosti.

Torej, naj ponovim še enkrat: kajenje je navada, v kateri mnogi uživajo, vendar pa ni bistvena za užitek življenja. Zatorej, kaditi ali nekaditi, to je zdaj vprašanje!

Prim. dr. Janez Platzer

Kadrovske vesti

PRIŠLI V TOZD (marec 1980)

Priimek in ime — Datum nastopa dela — Profil pokl. po dej. izob. — Profil pokl. po del. mestu — Organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC

Sovic Janko, 24. 3. 1980, KV sekač, KV sekač — iz JNA

TOZD GOZDARSTVO ČRNA

Mlakar Zoran, 1. 3. 1980, SS gozd. teh., SS taksator tehnik — DSSP LESNA

TOZD GOZDARSTVO RADLJE

Gornik Terezija, 1. 3. 1980, NK delavka, KV goj. del.
Vrhovnik Gretka, 1. 3. 1980, NK delavka, KV goj. del.
Sekolovnik Vincenc, 1. 3. 1980, NK delavec, KV goj. del.
Karničnik Vera, 13. 3. 1980, NK delavka, KV goj. del.
Pečovnik Betka, 10. 3. 1980, NK delavka, KV goj. del.
Peruš Nada, 13. 3. 1980, NK delavka, KV goj. del.
Špiler Danica, 13. 3. 1980, NK delavka, KV goj. del.

TOK GOZDARSTVA DRAVOGRAD

Jamar Franc, 1. 3. 1980, KV gozd. del., KV gozd. del.

TOK GOZDARSTVA RADLJE

Kobolt Aleš, 1. 3. 1980, PK gozd. del., KV gojitveni del.

TOZD ŽAGA MISLINJA

Rotovnik Marjana, 1. 3. 1980, SS ekonom. tehnik, SS pripravnik — DSSP LESNA

TOZD ŽAGA VUHRED

Bukovnik Drago, 1. 3. 1980, SS les. tehnik, SS pripravnik — DSSP LESNA

TOZD ŽAGA OTIŠKI VRH

Cehner Maks, 1. 3. 1980, KV traktorist, KV voznik nakladalec — TIP Otiški vrh
Burjak Edvard, 13. 3. 1980, KV delavec, KV delavec — Rudnik Mežica
Čofati Srečko, 17. 3. 1980, PK delavec, PK delavec — Gorenje Velenje

TOZD TOVARNA POHISTVA PAMEČE

Naglič Marija, 6. 3. 1980, KV frizerka, PK pom. spaj. furn.
Kac Milena, 11. 3. 1980, KV frizerka, PK pom. spaj. furn.
Tomažič Ivan, 19. 3. 1980, KV kurjač, KV kurjač

TOZD TSP RADLJE

Germavc Lili, 15. 3. 1980, SS ekonom. teh., SS ekonom. teh. — DSSP
Knez Mirko, 17. 3. 1980, KV mizar, KV mizar

TOZD TOVARNA OKEN PODVELKA

Račnik Jurij, 10. 3. 1980, PK delavec, KV delavec — Instalater
Vajs Feliks, 14. 2. 1980, NK delavec, PK delavec
Vegi Jože, 14. 2. 1980, NK delavec, PK delavec
Vegič Drago, 14. 2. 1980, NK delavec, PK delavec

TOZD TOVARNA IVERNII PLOŠČ OTIŠKI VRH

Štrbac Mirko, 5. 3. 1980, NK delavec, NK delavec — Kograd
Vozič Janez, 17. 3. 1980, SS tehnik, PK delavec
Panič Drago, 17. 3. 1980, NK delavec, PK delavec
Pušelic Jože, 19. 3. 1980, NK delavec, PK delavec
Levanič Stefan, 19. 3. 1980, NK delavec, PK delavec
Rebernik Janez, 24. 3. 1980, NK delavec, PK delavec

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Krevh Bojan, 6. 3. 1980, SS tehnik, SS pripravnik — iz JNA
Sekuti Stanko, 18. 3. 1980, KV traktorist, KV traktorist

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA

Knez Irena, 12. 3. 1980, SS gimn. mat. NK telefonist

TOZD GOSTINSTVO IN TURIZEM

Konšak Mirko, 20. 1. 1980, KV gostinski del., KV gostinski del.

ODŠLI IZ TOZD (marec 1980)**TOZD GOZDARSTVO MISLINJA**

Timošek Lenart, 29. 2. 1980, KV sekač, KV sekač — upokojujev

TOZD GOZDARSTVO RADLJE

Pečovnik Marjan, 29. 2. 1980, KV sekač, KV sekač — pokl. rehabilitacija

Kremser Anton, 29. 2. 1980, SS gozd. teh., SS revirni gozd. — Obč. kom. ZK

Hribernik Anica, 4. 2. 1980, NK delavka, NK delavka — umrla
Gostenčnik Jože, 31. 3. 1980, SS gozd. teh., — upokojen

TOK GOZDARSTVA RADLJE

Rebernik Janez, 1. 3. 1980, KV gozd. del. KV goj. del. — TIP

TOZD ŽAGA MUŠENIK

Lesjak Franc, 29. 2. 1980, KV delavec, KV delavec — Rudnik Mežica
Obretan Franc, 29. 2. 1980, KV delavec, KV delavec

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE

Mravljak Drago, 18. 2. 1980, PK delavec, PK pom. pri stroju
Pintar Zdenka, 26. 2. 1980, PK delavec, PK pom. pri stroju
Novak Aleš, 7. 3. 1980, PK delavec, PK pom. lak. linije
Pečoler Jožek, 13. 3. 1980, PK delavec, PK pom. pri stroju
Rogeljšek Bojan, 24. 3. 1980, PK delavec, PK pom. pri lak. liniji
Jeromek Marija, 31. 3. 1980, SS tehnik, SS tajnica

TOZD STAVBNEGA POHIŠTVA RADLJE

Gmajner Marjan, 14. 2. 1980, NK delavec, PK mizarska dela
Divjak Srečko, 29. 2. 1980, mehanik, KV mizarska dela
Jeznik Rozika, 29. 2. 1980, VSS pravnik, VSS pravnik
Poročnik Marjan, 14. 3. 1980, NK delavec, PK mizarska dela
Mavc Jožefa, 18. 1. 1980, NK delavec, PK delavec — invalid upokojen
Hostinger Andrej, 3. 3. 1980, KV delavec, KV delavec
Harnik Ivica, 31. 3. 1980, NK delavec, KV delavec

TOZD TOVARNA IVERNII PLOŠČ OTIŠKI VRH

Paternuš Albert, 20. 2. 1980, NK delavec, KV delavec
Cehner Maks, 29. 2. 1980, KV delavec, KV delavec

TOZD CENTRALNO LESNO SKLADIŠČE OTIŠKI VRH

Peter Repotočnik, 21. 3. 1980, K delavec, K delavec — upokojujev

TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC

Regoršek Franc, 13. 3. 1980, NK delavec, NK delavec — VIATOR
Ljubljana

Gabrovec Milivoj, 22. 3. 1980, NK delavec, NK delavec

Jeromek Ivan, 31. 3. 1980, NK delavec, NK delavec — privat. obrt

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA

Germavc Lili, 16. 3. 1980, SS tehnik, SS tehnik — TSP Radlje

TOZD GOSTINSTVO IN TURIZEM

Merkač Smiljana, 29. 2. 1980, NK delavec, PK delavec
Karo Sonja, 6. 2. 1980, NK delavec, NK delavec

STANJE DELAVCEV NA DAN 31. 3. 1980

TOZD	M	Ž	SKUPAJ
Gozdarstvo Slov. Gradec	43	4	47
Gozdarstvo Mislinja	60	4	64
Gozdarstvo Črna	143	13	156
Gozdarstvo Radlje	131	21	152
TOK gozd. Sl. Gradec	36	1	37

TOK gozd. Radlje	31	5	36
TOK gozd. Ravne	31	8	39
TOK gozd. Dravograd	15	3	18
Žaga Mislinja	46	7	53
Žaga Otiški vrh	55	10	65
Žaga Mušenik	41	7	48
Žaga Vuhred	70	5	75
TP Prevalje	73	109	182
TP Pameče	172	191	363
TSP Radlje	74	22	96
TO Podvelka	96	95	191
TIP Otiški vrh	202	24	226
Gradnje Slov. Gradec	64	7	71
Transport in servisi Pameče	140	14	154
Centralno lesno skladišče			
Otiški vrh	39	5	44
Nova oprema	182	137	319
Skupne službe	71	146	217
Turizem in gost. Slovenj Gradec	13	19+2v	32+2v
Blagovni promet	60	52	112
	1888	909	2797

PRIŠLI V TOZD (april 1980)

Priimek in ime — Datum nastopa dela — Profil pokl. po dej. izob. — Profil pokl. po del. m. — Organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO ČRNA

Vinšek Tomislav, 16. 4. 80, NK, K, Železarna Ravne
Kogelnik Ivan, 15. 4. 80, K, K, PD Mežica

TOK RADLJE OB DRAVI

Golob Ivan, 15. 4. 80, SS, SS, JNA

TOZD ŽAGA VUHRED

Mrak Slavica, 1. 4. 80, NK, PK
Mori Pavla, 7. 4. 80, NK, PK
Pavlič Miro, 14. 4. 80, NK, PK
Viltežnik Antonija, 1. 4. 80, NK, PK
Novak Ivica, 1. 4. 80, NK, PK
Ditner Milena, 1. 4. 80, NK, PK

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE

Helbl Vlado, 31. 3. 80, PK, PK
Skratek Milka, 1. 4. 80, KV, KV
Goljevčak Jože, 1. 4. 80, PK, PK
Leskovar Franja, 3. 4. 80, PK, PK
Pavlovič Milan, 9. 4. 80, PK, PK

TOZD TOVARNA OKEN PODVELKA

Pažek Anton, 7. 4. 80, KV, KV, JNA
Hrastnik Darja, 14. 4. 80, NK, KV, prva zaposlitev

TOZD TOVARNA IVERNII PLOŠČ

Rotovnik Avgust, 1. 4. 80, KV, KV, KZ Dravograd
Pongračič Milan, 1. 4. 80, KV, KV
Turičnik Marjan, 4. 4. 1980, KV, KV, prva zaposlitev
Valt Stefan, 21. 4. 80, KV, KV, Avtoprevoz
Gruber Janko, 25. 4. 80, KV, KV, JNA
Meh Marjan, 25. 4. 80, SS, KV, JNA

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC

Piplica Zdenko, 14. 4. 80, NK, PK
Brbot Branko, 7. 4. 80, NK, PK
Gudelj Simon, 21. 4. 80, NK, PK
Radoš Ivan, 14. 4. 80, NK, PK
Devčič Ivica, 7. 4. 80, NK, NK
Vinčič Vlado, 7. 4. 80, NK, NK
Vinčič Mirko, 7. 4. 80, NK, KV
Miličević Dragutin, 7. 4. 80, NK, KV
Zokič Gojko, 7. 4. 80, NK, KV

TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC

Došenovič Rade, 18. 4. 80, NK, NK, JNA
Luta Isak, 25. 4. 80, NK, NK, JNA
Mlakar Peter, 1. 4. 80, NK, NK

ODŠLI IZ TOZD (april 1980)

Priimek in ime — Datum prenehanja — Profil pokl. po dej. izob. — Profil pokl. po del. m. — Organizacija, v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO ČRNA

Kotnik Marija, 31. 3. 80, PK, NK, inv. upokojujev
Zamernik Anton, 15. 4. 80, KV, KV, inv. upokojujev
Petrič Peter, 30. 4. 80, KV, KV, JNA
Osojnik Anton, 30. 4. 80, KV, KV, upokojujev

TOZD GOZDARSTVO RADLJE

Gostenčnik Jože, 31. 3. 80, SS, SS, upokojitev
Snabl Andrej, 31. 3. 80, KV, KV, upokojitev

TOK SLOVENJ GRADEC

Pečolar Franc, 2. 4. 80, NS, VK, umrl

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE

Haler Romana, 14. 3. 80, PK, PK
Serdinšek Anica, 24. 3. 80, PK, KV
Anželak Karel, 12. 4. 80, PK, KV
Pavlovič Milan, 23. 4. 80, PK, PK
Božič Karel, 25. 4. 80, SS, SS, JNA
Perše Jože, 30. 4. 80, SS, VSS

TOZD TOVARNA STAVBNEGA POHIŠTVA RADLJE

Škerl Drago, 31. 3. 80, VSS, VSS, Železarna Ravne
Mihajlovič Jovo, 31. 3. 80, NK, PK, Gorenje Muta

TOZD TOVARNA OKEN PODVELKA

Zabič Stojan, 2. 4. 80, NK, PK
Jelen Mihael, 1. 3. 80, PK, KV
Vegi Jože, 14. 4. 80, NK, PK
Planinšič Alojz, 30. 4. 80, NK, KV
Kozjak Vlado, 28. 4. 80, NK, PK, Žaga Bresternica

TOZD TOVARNA IVERNih PLOŠČ OTIŠKI VRH

Potočnik Jože, 1. 3. 80, PK, KV, upokojitev
Gorinšek eter, 29. 4. 80, KV, JNA
Marovšek Mihael, 25. 4. 80, NK, PK, JNA
Jerome Ivan, 25. 4. 80, KV, KV, JNA
Levanič Štefan, 23. 4. 80, NK, PK
Cvetko Franc, 25. 4. 80, KV, KV, JNA

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC

Perko Simon, 13. 3. 80, NK, NK, inv. upokojitev
Zlomisljč Stipe, 4. 4. 80, NK, NK
Mihalj Nedeljko, 11. 4. 80, NK, NK

TOZD TRANSPORT IN SERVISI SLOVENJ GRADEC

Šavc Ivan, 29. 4. 80, KV, KV, JNA

TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC

Miršič Ljubo, 24. 4. 80, NK, NK, JNA
Vukeljč Milan, 26. 4. 80, NK, NK, JNA
Stanišič Dušan, 14. 4. 80, NK, NK, Železarna Ravne
Grabovac Mira, 19. 4. 80, NK, NK
Ošlak Darko, 24. 4. 80, SS, SS, JNA
Plazovnik Anton, 30. 4. 80, NK, NK
Krajnc Branko, 12. 4. 80, NK, NK

TOZD GOSTINSTVO IN TURIZEM

Boronošič Tomo, 3. 4. 80, NK, NK
Jelisoveta Brane, 8. 4. 80, KV, KV
Vukša Rade, 8. 4. 80, KV, KV
Medved Franc, 30. 4. 80, KV, KV
Postovrh Franc, 31. 4. 80, PK, KV
Dragišič Pero, 15. 5. 80, KV, KV

GIBANJE DELAVCEV V MESECU ARILU 1980

TOZD	M	Ž	SKUPAJ
Gozdarstvo Slovenj Gradec	43	4	47
Gozdarstvo Mislinja	60	4	64
Gozdarstvo Črna	142	12	154
Gozdarstvo Radlje	129	21	150
TOK Gozdarstvo Slovenj Gradec	35	1	36
TOK Radlje	32	5	37
TOK Ravne	31	8	39
TOK Dravograd	15	3	18
Žaga Mislinja	46	7	53
Žaga Otiški vrh	55	10	65
Žaga Mušenik	41	7	48
Žaga Vuhred	71	10	81
Tovarna pohištva Prevalje	69	111	180
Tovarna pohištva Pameče	171	191	362
Tovarna stavb. pohištva Radlje	72	22	94
Tovarna oken Podvelka	103	85	188
Tovarna ivernih plošč Otiški vrh	202	24	226
Gradnje Slovenj Gradec	70	7	77
Transport in servisi Slov. Gradec	137	14	151
Centralno lesno sklad. Otiški vrh	38	5	43
Nova oprema Slovenj Gradec	179	136	315
Delovna skupnost za opravljanje del skupnega pomena	69	143	212
Gostinstvo in turizem Slov. Gradec	11	14	25+2v
Blagovni promet Slov. Gradec	59	52	111
SKUPAJ	1880	896	2776

Darinka Urbanc

ODGOVOR NA VPRAŠALNIK

Na željo uredništva, da povemo bralci svoje mnenje o našem glasilu, bi rad povedal nekaj več, kot navaja vprašalnik.

Viharnik sodi med občila, ki jim pravimo industrijska glasila. Teh je bilo že pred leti sedemdeset, zato domnevam, da jih je zdaj precej več. Naša družba pripisuje tem glasilom velik pomen, saj opravljajo važno družbeno vlogo. Če se ne motim, imamo vsako leto vsedrjavno konferenco, kjer razpravljajo o problemih in nalogah industrijskih glasil.

Najvažnejši pomen je seveda informiranje v DO. V naši samoupravni socialistični ureditvi ima vsak delovni človek pravico, da je obveščen o vsem, kar se dogaja v DO, kjer je zaposlen. V DO, kjer imajo voljo, da svoje člane informirajo o vsem, se pravi od proizvodnje, gospodarskega uspeha ali neuspaha, samoupravnih odnosov, kulturnoprosvetnega udejstvovanja, športa in še o čem, se tega gradiva nabere toliko, da je možno izdajanje glasila mesečno ali celo štirinajstdnevno. To je možno le takrat, če ima glasilo zadostno število dopisnikov, t. j. ljudi, ki imajo vsaj malo volje, da kdaj primejo za pero in napišejo svoje misli.

Industrijska glasila imajo poleg tega še drug zelo važen pomen. Zdravimo namreč marsikateri skriven talent. Ni malo takih, ki čutijo neko tiho potrebo, nekje zapisati to, kar mislijo. Ta želja se jim ne uresniči zato, ker nimajo dovolj korajže ali pa so bili nekje zavrženi. V domačem glasilu ta strah odpade; ko so objavljeni prvi prispevki, so dani pogoji za nadaljnjo, oziroma trajnejše sodelovanje.

Vsečina Viharnika je po mojem mnenju pestra, toda veliko preskromna. Viharnik je glasilo DO, ki ima blizu tri tisoč članov kolektiva, poleg tega v njej kooperacijsko sodeluje prek 3890 kmetov, gozdnih posestnikov. Naša DO pokriva torej celotno Koroško regijo. Za dobro informiranje in medsebojno razumevanje je nujno potrebno glasilo, ki pa je uspešno le takrat, če bo imelo dovolj sodelavcev.

Razmišljam. Zakaj v Viharniku ne pišejo kmetje? V njem se občasno oglašamo samo midva z Anico Pistočko, sedanja Kumrica iz Koprivne. Bojim se, da bova tako postala sčasoma že prenavelčana! Drži, da takih globokih misli, ki jih zapíše Kumrica za dan žena, ne zmore vsak, toda ne gre za to. Zadoštuje izvirno misel zapisati prav preprosto, četudi s slovničnimi napakami; naloga urednika, oz. lektorice je, da odpravi napake in pravilno zgradi stavke tako, da bo ostala misel neokrnjena.

Na področju zadrugištva in gozdarstva sodelujem že več kot tri desetletja. Pri tem sem se spoznal z mnogimi naprednimi kmeti iz vseh treh dolin: mežiške, mislinjske in dravske. Pridržati moram, da so številni med njimi zelo razgledani; znajo pokazati probleme in nakazovati predloge; znajo mojstrsko razpravljati o kmečkih problemih; skratka, nekateri so pravi diplomati. Na žalost vsi ti, ki znajo in si upajo kje kaj povedati, v našem glasilu molčijo. Julko Kupnik in morda še kdo, so se že oglasili, vsi drugi ne dajo pisane besede od sebe. Prav gotovo bi njihova preudarna misel v pisani besedi veliko zalegla. Viharnik ima naklado pet tisoč izvodov in najde pot v vsako kmečko hišo in bajto v vsej koroški regiji. Če potegnemo mejo, kamor prihaja Viharnik, začnimo s Peco! Od tu gre ob državni meji do Radelj, prek slovenjgraškega Pohorja in Graške gore na Uršljo goro, od tukaj prek Smrekovca in Koprivne na Peco. Vse kmetije v tem velikem prostoru zajame, poleg tega obišče tudi naselja, kjer so doma člani našega kolektiva.

Ne samo kmete, »ožmarocal« bi tudi člane našega kolektiva. V njem je veliko število ljudi z višjo, še več pa z visoko izobrazbo. Vsem tem ne bi bilo težko, kdaj kaj napisati v naše glasilo, vendar so to le poedini in večinoma eni in isti, ki to store. Strokovnjaki bi lahko prve strani napolnili s strokovnimi prispevki, sledila bi naj poročila o gospodarjenju; druga polovica pa bi bila namenjena kulturi, prosveti, novicam, obvestilom ipd. Nič bi ne bilo narobe, če bi bila objavljena kakšna kratka zgodbica, šaljiv dogodek ali šala.

Nič nimam proti sodobnemu izražanju, toda meni je veliko bolj všeč domača beseda. Predlagam, da pišete tudi z narečnimi besedami, naloga lektorice pa bo, da preveč popačene besede izloči.

Z malo več volje in korajže do pisanja bomo samo izboljšali in popestrili vsebino našega glasila. Zavedati se moramo, da se pisana beseda čuje veliko dalje in da ima večjo moč!

Ajnžik

KJER SO ME ZIBALI...

Obstal je, ugasnil motor avtomobila in izstopil. S pogledom je premeril veliko dvorišče, ki so ga obkrožala mogočna in urejena poslopja. Z nekimi mešanimi občutki je vstopil v hišo. V roki je stiskal notes in žena, ki jo je iskal, ga je vprašujoče gledala. Seže, ko ji je povedal, da je iz njenega rojstnega kraja, se ji je zjasnil obraz in prijazno ga je povabila, naj sede.

»Zaradi vaše hiše sem prišel,« je pričel. »Poslali so me, da podpišete zapuščinsko pogodbo. Podira se, enkrat se bo sesula na cesto, na njenem mestu bi mladi ljudje postavili novo.« Bila je presenečena: »Da se podira?«, je zategnila. »Morda bi pa le bilo dovolj, če bi podrli samo gank, drugo naj še ostane,« je rekla proseče.

»Bo treba že celo spraviti stran,« je rekel prepričljivo. Vzdihnila je in pričela z nervozno kretljivo premikati lonce po štedilniku. Spomin ji je ušel dolga leta nazaj. Čeprav jih je imela že triinosemdeset, je bil spomin še čist in svež. Njena hišica, njen rodni dom. Njena mati, pa sestra, pa ona. Da, njena mati je kupila tisto skromno bajto od bogatega kmeta. Tudi mati je bila kmečka hči, doma iz solčavskih planin, pa si je za doto kupila to hiško. Kdo ve, kaj jo je gnalo v svet, tja čez vrh v Koprivno, zakaj se ni omožila kje v domačem kraju. Tega ona ni nikoli izvedela od nje. Morda si je želela ustvariti svoje gnezdece čisto samo. Kot lastovica pomladi, brez partnerja, tega si je hotela poiskati tu. Bajta je bila lesena, imela je samo zidano klet, okrog dveh strani pa velik, lesen, lepo izrezljan gank. Tretja stena je bila potisnjena v breg, skozi četrto pa so bile duri, do katerih so vodile tri lesene stopnice. K bajti ni spadalo niti pedi zemlje in takoj, ko si stopil ven, si bil že na tujem. Bila je tako imenovana »luft kajža«, ali pa kot bi mi v današnji atomski dobi rekli: »zračna hiša«. Tu se je torej ustalila njena mati. Preživljala se je z dninami in pridna kot je bila, se je kar pretolkla, skromno sicer, vendar je bila na svojem in to ji je bilo všeč. Kaj kmalu pa se je zagledala v kovača, ki je bil pri bogatem kmetu in ta kovač je bil njen oče in oče njene sestre. Matere ni nikoli poročil, saj se je komaj sam preživljal.

Tu je torej ona privekala na svet in mati jo je povila v stare janke. Nobenih plenit, nobenih oblačil. Z nerodno žuljavo roko ji je

mati sešla prve srajčke. Ni imela porodniškega dopusta. Takoj, ko si je malo opomogla, je šla delat, da so se preživele. Na podu iz brun je naredila prve korake in ko se je začela kobacati po stopnicah, je prvič jokajoče prinesla pokazat mami krvav nossek. »Eh, kaj bi to, še kaj hujšega boš doživela,« je zamrmrala mati in jo obrisala v širok predpasnik. In res je. Če je njena mati doživljala hude čase pankrtske matere, jih je ona kot pankrtski otrok, še hujše. S sestro sta rasli brez očeta in prenekaterokrat je bila deležna poskov, da je bajtrska, pa še pankrt po vrhu. Ponižna kot je bila, je vse vdano prenesla in zrasla je v prelepo dekle. Morda je prav zaradi njene pridnosti in lepote imela vrsto ženinov in lahko je izbirala, kot bi bila hči najbogatejših staršev. Pred šestdesetimi leti se je primožila sem, na veliko mogočno kmetijo, na avstrijsko Koroško. Njena bala so bile pridne roke, ki so presegle še tako bogatijo. Najbrž ni bilo možu nikoli žal, da je vzel ženo, kot je bila. Njuna domačija je cvetela, prihajali so otroci, preživela je moža. Nikoli ji ni ničesar manjkalo, toda njeno srce ni bilo nikoli tu — ostalo je v skromni bajti, kjer ji je stekla zibel in zdaj, ko mora podpisati, da jo lahko podrejo, ji je kot bi ji srce iztrgali.

Tam med Peco in Olševo je prvič zavekala, tam je izgovorila prvo besedo, napravila prvi korak in ko je odrasla, je za majhnimi okenci, ki so jih zastirali nageljni, njeno srce prvič zadrhtelo v neizpolnjeni ljubezni, ko so ji zapeli fantje pod oknom. Njena dobra mati pa jo je čuvala, da je ohranila dekliško čast, da ni kot ona doživljala usoda pankrtske matere in vedno ji je bila hvaležna za to. In ko se je možila, je bila mati ponosna nanjo kot še nikoli. Njeni hčeri je bilo dano to, kar njej ni bilo usojeno.

Zdaj pa stoji tu, da bo zbrisala še zadnjo sled za njeno mladostjo. Mnogim bi se zdela to malenkost, njej pa srce skoraj ne da.

»Slikajte jo še, preden jo podrete, jaz ne morem več tja, sem že prestara,« zaprosi, preden se skloni nad papir.

Roka ji drhti in v očeh se ji naberejo solze. Ko se podpiše, ga pogleda in globoko vzdihne. Na njenem obrazu, ki ga še niso zapustile sledi lepote, pa se zariše nekaj trpkoga, žalostnega, kot da je naredila črto čez svoje plemenito življenje.

Anica Kumer

JELENOVEMU OČETU V SPOMIN

O zemlja slovenska, ki si pila moj znoj,
ti nenasitna, ob slabih letinah nehvaležna,
ti si mi pila moči.
Ti zemlja, ki si žulje sejala po mojih rokah,
ti si mi hrbet upognila,
da prav k tlom si ga pripognila —
pa me še nisi zlomila.
Nisi me zlomila v daljnji Sibiriji,
ko sem te ujet siromak s solzami prepajal
in niti doma, ko sem od te za toliko ust kruha terjal.
Ti si mi bila vse — veselje in žalost smeh in trpljenje.
Koliko kapelj znoja so popile tvoje žejne brazde,
pila si mi moč, črpala si me, me postarala
in me izžela.
Da, izžela si me, pobrala si moje moči,
vse dolgo življenje me nisi pustila počivat —
Zdaj je konec — premagala si me, omagal sem
in zdaj legam vate.
Daj mi zdaj, da se mirno spočijem —
o zemlja slovenska, ki sem te tako ljubil.

Anica Kumer

POLJE, KDO BO TEBE LJUBIL

Tako je žalostno izzvenela pesem črjanskih pevcev pri Jakobu v Koprivni, ko smo k zadnjemu počitku položili Andreja Potočnika — Jelenovega očeta.

Pokojni Jelenov ata je bil rojen pred 85 leti na Zdovčevi kmetiji. Po prestani težki prvi svetovni vojni in trinajsetih mesecih ujetništva v Sibiriji si je ustanovil družino pri Jelenju. Devet otrok, od katerih je živih še sedem, mu je razveselilo in hkrati otežilo življenje. Na najemniškem gruntu se je bil za obstoj svoje družine. Koliko njiv so prekopale in zasejale njegove pridne roke. Visoko po pobočjih Pece in drugod je s svojo delovno ženo sejala rž, domov pa znosil na ramah in njihove kašče so bile vedno polne, družina pa sita. Kako težko je bilo v tistih časih za denar! Z veliko težavo je obklesal številno družino. Vsak dinar je trikrat obrnil, preden ga je dal iz rok. Neizmerno varčnost, delavnost in spoštovanje je vcepil tudi v svoje otroke in jih vzgledno vzgojil. Vsa njegova človeška bit je bila za zemljo in družino — ter za glasbo. Njegov skromen dom je bil vedno poln glasbe in petja. Njegova že davno pokojna žena je bila organistinja, po njeni smrti pa on. Kako lepo je bilo, ko so se po težkem delovnem dnevu zbrali v hiši, on za klavir, okrog njega pa venec otrok. V noč so se zlivali mehki akordi klavirja in tista lepa, prava slovenska pesem.

Tako živo mi je ostal v spomenu, ko sem pred leti prišla v Koprivno. Okrog mize so posedli njegovi odrasli otroci z družinami in zapeli tisto: »Oj planine, oj planine«, on pa je stal pred njimi, čeden, sivolas, ves zamaknjen v pesem in jim dirigiral. Imela sem občutek, da bi najraje objel planine okrog sebe — Peco, Raduho in Olševo. Najraje pa je imel tisto: »Polje, kdo bo tebe ljubil.«

Poslovil se je, ko je zadišalo po sveže preoranih brazdah. Ne bo ga več, da bi prijel za plug, ne bo ga več, da bi ljubeče vzel v roke žitni klas. Dolgo in plodno je bilo njegovo resnično plemenito življenje.

Prenekatero oko se je orosilo ob zapeti pesmi ob njegovem slovesu, planine okrog pa so zažarele v zahajajočem soncu kot v poslednji pozdrav svojemu zvestemu sinu.

Anica Kumer

BESEDE V SLOVO SKARLOVNIK SLAVKU!

Nemogoče je, pa je vendar res, da si odšel iz naših vrst, star komaj 33 let.

Rodil si se v številni Lojzovi družini na Paki pri Mislinji. Poznali smo te kot nasmejanega, vedrega, delovnega tovariša. Prinesel si vedrino, pridnost in poštenje iz tvojih temnih ŠTAJERSKIH gozdov.

Leta 1970 si se prvič zaposlil pri našem obratu. Leta 1974 si si hotel poiskati lažje delo v TOZD Transport in servisi, kjer si bil do leta 1977, ko si se ponovno vrnil med naš kolektiv. Radi smo te sprejeli, saj smo dobro poznali pridnost in lepe delovne navade pa tovariški odnos do sodelavcev.

Delal si pridno, zato, da bi tvoji otroci lažje in bolje živeli kot ti. Kajti rasti v številni družini, kjer si odraščal ti, ni bilo vedno lahko.

Trdo življenje vas je skovalo v delovne in poštene ljudi.

Se narava ječi, kadar izgublamo mladega človeka, tako kot ječimo vsi, ki smo zbrani tu ob tem težkem slovesu.

Objel te bo mrzel grob, tako mrzel kot je rešnica, da te ni več, grob iz katerega ni vrnitve.

Zapustil si ženo in dvoje neprekrbljenih otrok.

Kaj naj jim rečemo. Le to, da je usoda kruta, neizprosna. Tvojega življenja ne more več izprostiti ne tvoja žena, ne sklenjene ročice in vprašujoče oči tvojih otrok, ne žalost kolektiva, ki ga je tvoja smrt zelo prizadela.

Odhajaš od nas v mesecu maju, v mesecu, ko se cvetoča češnjava veja ponuja v vsej svoji lepoti, ko cveto šmarnice. Slavko, tvoje sinje oči ne bodo več občudovalle lepote narave, ne bodo več gledale obrazov svojih domačih, svojih sodelavcev, ki si jim bil dober delovni tovariš.

Še v sredo je brnel greder — tvoj stroj z mogočnim glasom. Morda je tokrat brnel drugače, pa tega nisi opazil. Morda te je vabil: 'Vrni se po praznikih na svoj sedež.'

A vse, kar se je potem zgodilo, je usoda človeka, usoda, ta večna nerazumljiva spremljevalka življenja.

Bil si izvoljen v zbor delegatov pred dobrima dvema mesecema. A žal, tvoja mandatna doba se je tako hitro iztekla, tako kot se je prehitro izteklo tvoje življenje.

Počival boš v KOROŠKI ZEMLJI, čeprav si ljubil svojo ŠTAJERSKO, pa si se vendar vedno znova vračal sem nazaj.

Hvala ti Slavko, v imenu kolektiva Gozdarstva Ravne za vse, kar si storil za svoj kolektiv.

V. Gerl

ZAHVALA

Ob mojem odhodu v pokoj se sektorju za gozdarstvo pri LESNI iskreno zahvaljujem za izkazano pozornost.

Prav tako se pristrčno zahvaljujem vodstvu TOK gozdarstva Ravne za lepo doživeto uro kramljanja in spominček.

Ivan Rev

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža Skarlovnika Slavka se iskreno zahvaljujem kolektivu Gozdarstva Ravne za nesebično pomoč in tolažbo v težkih dneh.

Jožica Skarlovnik

NOVICE IZ TOVARNE IVERNIIH PLOŠČ OTISKI VRH

V Dravogradu so bile v počastitev praznika dela 1. maja delavske športne igre, katerih smo se udeležili tudi mi. V vseh disciplinah je sodelovalo 56 delavcev. Dosegli smo zelo lep uspeh, saj smo od 15 sodelujočih organizacij združenega dela osvojili v skupnem seštevku prvo mesto in s tem pokal kot najboljša ekipa. Zmagali smo tako v moški kot v ženski konkurenci, saj smo osvojili kar 6 zlatih medalj. Medalje smo prejeli v naslednjih disciplinah:

- ženske — streljanje
- ženske — šah
- ženske — plavanje
- moški — plavanje
- moški — namizni tenis
- moški — odbojka

ter še ženske bronasto medaljo v namiznem tenisu.

Posebej velja poudariti vse večjo udeležbo žensk vključno temu, da nas v tovarni ivernih plošč ni veliko. Osnovna organizacija sindikata se zahvaljuje vsem športnikom v tovarni za množično udeležbo ter apelira na vse delavce, da se še v večjem številu udeležijo iger.

H. Janše

Povejte, kaj mislite o Viharniku

V četrti številki VIHARNIKA smo objavili vprašalnik »Povejte, kaj mislite o VIHARNIKU« z namenom, da bi bralci ocenili svoj časopis in s svojimi predlogi dopolnili vsebino glasila.

V uredništvo so prispeli samo štirje izpolnjeni vprašalniki in to od dveh upokojencev, enega delavca in enega preužitkarja. Vsi redno berejo Viharnik. Trije so mnenja, da je vsebina dobra, eden pa je odgovoril, da so mnogi članki objavljeni prepozno, zato so zastareli in izgubijo na vrednosti.

Na vprašanje, ali so prispevki pisani dovolj razumljivo so trije odgovorili z »da«, eden pa meni, da je v mnogih prispevkih preveč tujk, za katere imamo lepe slovenske besede.

Na vprašanje »kaj pogrešate v Viharniku in kaj predlagate za izboljšanje vsebine glasila« so odgovorili, da pogrešajo intervjuje z našimi delavci, kmeti in upokojenci, pogrešajo zanimivosti iz življenja v »starih časih«, lahko bi objavljali tudi več strokovnih člankov o ravnanju in uporabi gozdarske in kmečke mehanizacije, eden pa je izrazil željo, da bi objavljali tudi sestavke o gobah.

Kljub temu, da smo prejeli samo štiri izpolnjene vprašalnike, bomo poskušali upoštevati vse predloge. Želimo, da se oglasite še drugi in pišete na uredništvo, kaj bi želeli čitati v vašem časopisu, predvsem pa pričakujemo čimveč vaših prispevkov.

Uredništvo

Turnir v odbojki v Tovarni povištva Pameče

V počastitev obletnice ustanovitve OF in praznika dela smo člani OO ZSMS TOZD Tovarne povištva Pameče 26. 4. 1980 organizirali med TOZD LESNE tekmovanje v odbojki.

Tekmovanje je potekalo v rekreacijski dvorani naše temeljne organizacije, udeležilo pa se ga je pet moških (TOZD Transport in servisi, Delovna skupnost za opravljanje del skupnega pomena, TOZD Blagovni promet, TOZD TOK Ravne na Koroškem, TOZD Tovarna povištva Pameče) in tri ženske ekipe (Delovna skupnost za opravljanje del/skupne-

ga pomena, TOZD Blagovni promet, TOZD Tovarna povištva Pameče). Za prvouvrščeno moško in žensko ekipo sta bili pripravljeni v naši vzorčni delavnici izdelani plaketi, ki delno predstavljata proizvodni program naše temeljne organizacije.

Uvrstitev ekip

— moške ekipe:

1. TOZD Transport in servisi
2. TOZD Blagovni promet
3. Delovna skupnost za opravljanje del skupnega pomena

4. TOZD TOK Ravne na Koroškem
5. TOZD Tovarna povištva Pameče

— ženske ekipe:

1. Delovna skupnost za opravljanje del skupnega pomena
2. TOZD Tovarna povištva Pameče
3. TOZD Blagovni promet

Tudi v bodoče bomo v naši temeljni organizaciji organizirali podobna tekmovanja, ker možnosti imamo z rekreacijsko dvorano pa tudi srečanja med TOZD LESNE niso samo športnega, ampak tudi prijateljskega značaja.

Irena Ramšak

Kegljanje

V petek, dne 16. 5. 1980, je na kegljišču »NAMA« v Slovenj Gradcu potekalo tekmovanje v kegljanju. Tekmovanje je bilo organizirano v okviru sindikalnih športnih iger »LESNA 80«. Tekmovalci so kegljali po sistemu 25 krat 25, to je petindvajset metov v polno in petindvajset na čiščenje. Skupno je nastopilo petnajst ekip in sicer: tri ženske in dvanajst moških. Uvrstitev je bila naslednja:

Ženske ekipno:

1. mesto DSSS
2. mesto TOZD Blagovni promet
3. mesto TP Prevalje

Moški ekipno:

1. mesto TOZD Nova oprema
2. mesto Transport in servisi
3. mesto TIP Otiški vrh
4. mesto Žaga Mislinja
5. mesto Blagovni promet
6. mesto TP Pameče
7. mesto Gozdarstvo Črna
8. mesto TOK Slovenj Gradec
9. mesto DSSS
10. mesto Gozdarstvo Mislinja
11. mesto TP Prevalje
12. mesto TOK Ravne (nepopolna ekipa)

podrtih kegljev

619

618

451

podrtih kegljev

1169

1124

1118

1076

1031

1019

1004

978

956

883

881

417

Ženske posamezno:

1. mesto Černič Nada, TOZD Blag. promet 226
2. mesto Koprivnik Cveta, DSSS 177
3. mesto Pečnik Marjana, DSSS 176
4. mesto Kuhelnik Betka, TOZD Blag. promet 171
5. mesto Preninger Ana, TOZD Blag. promet 167

podrtih kegljev

Moški posamezno:

1. mesto Kopmajer Edo, TOK Ravne 238
2. mesto Turk Bruno, Blagovni promet 219
3. mesto Kovše Franc, Gozdarstvo Črna 217
4. mesto Kranjc Marjan, Nova oprema 214
5. mesto Turičnik Stanko, Žaga Mislinja 212
6. mesto Penšek Marjan, Nova oprema 207
7. mesto Založnik Dani, Transport in servisi 203
8. mesto Rozman Rajko, TOK Slov. Gradec 200
9. mesto Pšeničnik Vinko, TIP Otiški vrh 199
10. mesto Pirkmajer Peter, TP Pameče 198

podrtih kegljev

Tekmovanje je potekalo po pravilniku KZS. Na stezah se je zvrstilo in s pravo športno vnemo pomerilo 84 tekmovalcev, kar je dokaz, da si športnih srečanj želimo, saj to ni zgolj tekmovanje, ampak tudi srečanje delavcev, ki bi se sicer skorajda ne imeli priložnosti spoznati.

Matko Ivan

VSE, KAR BILO JE POD PEPELOM
NA DNU NAŠIH SRC SKRITO,
JE V OGENJ RRAZPLAMTEL
NAŠ TOVARIŠ TITO, TITO ...

Vladimir Nazor

Srečanje športnikov TOZD Nova oprema in Jeklotehne

Športniki LESNE TOZD »NOVA OPREMA« Slovenj Gradec in športniki iz JEKLOTEHNE iz Maribora že nekaj let sodelujejo na športnem področju. Športniki »JEKLOTEHNE« Maribor so se dne 26. 4. 1980 pomerili s športniki »NOVE OPREME« Slovenj Gradec v naslednjih športnih disciplinah: v malem nogometu, odbojki, v kegljanju, namiznem tenisu in v šahu.

Rezultati tekmovanj so naslednji:

NOVA OPREMA : JEKLOTEHNA 1:4 v nogometu,
NOVA OPREMA : JEKLOTEHNA 581:545 v kegljanju,
NOVA OPREMA : JEKLOTEHNA 3:0 v odbojki
NOVA OPREMA : JEKLOTEHNA 25,5:24,5 v šahu
NOVA OPREMA : JEKLOTEHNA 0:3 v namiznem tenisu

Iz zgornjih rezultatov je razvidno, da so športniki iz »JEKLOTEHNE« zmagali v malem nogometu in v namiznem tenisu. Povratno srečanje športnikov bo v Mariboru v jesenskem času. Tekmovanje v malem nogometu se je vršilo na rokometnem igrišču v Slovenj Gradcu, odbojka in namizni tenis v športni hali v Slovenj Gradcu, kegljanje pa na kegljišču »MERX« Slovenj Gradec, tekmovanje šaha pa v prostorih jedilnice »NOVE OPREME«.

Bernard Rutnik

Skupina športnikov Nove opreme in Jeklotehne

Med igranjem šaha

Prav pod to opozorilno tablo na Tebru v Črni, ki že vrsto let opozarja sprehajalce na nevarnost požarov, je zagorelo 14. aprila 1980

STABILIZACIJA

1. Ali si slišal, kako je ponoči zavijala sirena?
2. Slišal, slišal; kaj pa je bilo narobe?
3. Baje je včeraj popoldne gorelo, sirene pa so vključili ponoči. Saj veš — nočni tok je le cenejši.

Pregovori

- Ako mož ženo zmerja, jo otroci tepejo. (slovenski)
- Blagor onemu bratu, ki ima sestrico. (neznani)
- Cvenk večkrat tudi pravico prekrije. (neznani)
- Deset umnih otrok, enajst sreč. (neznani)
- Fant se rad po očetu vrže. (slovenski)
- Grenko zelišče je potrpljenje. (neznani)
- Hvala — nikomur v nebesa ne pomaga. (neznani)
- Jabolko ne pade daleč od drevesa. (slovenski)
- Lahko trgovcu, kadar ima denar. (neznani)

- Mlado drevo se nagiba, ne pa staro. (neznani)
- Kdor nastavlja past, mora paziti, da se sam vanjo ne ujame. (slovenski)
- Ni človeka samo za en dan. (neznani)
- Prazen klas stoji pokonci. (neznani)
- Rano v posteljo, rano iz postelje. (neznani)
- Starši nabirajo, sinovi tratijo, vnuki stradajo. (neznani)
- Škoda uči človeka. (neznani)
- Trda izreja, dobra vzgoja. (neznani)
- Vsak sebi krompir lupi. (neznani)
- Zamlada se trn ostri. (neznani)
- Življenje je šola. (neznani)
- Bolje se je paziti kot zdraviti. (neznani)
- Zdravo stanovanje, pol življenja. (slovenski)
- Usta so zdravnik želodca. (nemški)

Pomerili smo se s športniki iz Tovarne meril

V dneh od 14. 4. do 19. 4. 1980 je bilo na pobudo LESNE TOZD »NOVA OPREMA« Slovenj Gradec športno srečanje med »NOVO OPREMO« in Tovarno meril. Srečanje je potekalo v šestih različnih panogah. Tekmovanja so bila organizirana v objektih in terminih, ko poteka normalna rekreacija delavcev.

Prvo srečanje je bilo 14. 4. v odbojki. Rezultat srečanja je bil 3:0 za odbojkarje Tovarne meril.

V sredo, 16. 4. so se pomerili kegljači. Srečanje so odločili v svojo korist kegljači NOVE OPREME s 1223 podrtimi keglji proti 1088 kegljem.

V petek, 18. 4. so tekmovalke kegljalke. Boljša je bila ženska vrsta Tovarne meril z 900 podrtimi keglji proti 757 kegljem. Ekipa je štela pet kegljalk.

Isti dan je bilo tudi srečanje v namiznem tenisu. Srečanje se je končalo z zmago Tovarne meril, z rezultatom 3:0.

V soboto, 19. 4. je bil zaključni del tekmovanj. Naprej so se pomerili šahisti. Igrali so na petih deskah. Zmagali so šahisti Tovarne meril, z rezultatom 27,5:22,5.

Tekmovanje so zaključili nogometaši. Igrali so dve tekmi v malem nogometu. Prva se je končala z rezultatom 2:2, v drugi tekmi pa so pokazali nogometaši NOVE OPREME več znanja in moči in odločili tekmo v svojo korist z rezultatom 5:1.

V skupnem seštevku so bili boljši športniki Tovarne meril, ki so bili zmagovalci v štirih panogah, NOVA OPREMA pa v dveh.

Zmagovalec tekmovanja je dobil v trajno last pokal, za posamezne uspehe pa še diplome v štirih zmagovalnih disciplinah.

V tekmovanjih je sodelovalo okrog 80 športnic in športnikov iz Tovarne meril in NOVE OPREME.

Povratno srečanje bo v septembru. Takrat bo gostitelj Tovarna meril.

Bernard Rutnik

Odbojkarji Nove opreme

Kegljačice Nove opreme

Navijači ob kegljanju

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija n. o. — Ureja uredniški odbor: Vida Gerl, Ludvik Mori, Oto Pisnik, Hedvika Janše, Nada Črnič, Marjan Čuješ, Vida Vrhnjak, Andrej Šertel, Ida Robnik — Glavni urednik: Andrej Šertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Žnideršič — Naklada 5100 izvodov —
Klišeji in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1980